

OBSAH

Předmluva	3
-----------------	---

První část

Dialektický vztah mezi svobodou a službou ve starozákonních textech

Petr Chalupa

I. Uvedení do tématu.....	7
---------------------------	---

II. Termíny a metoda.....	8
---------------------------	---

1 Termíny	8
-----------------	---

1.1 Svoboda	8
-------------------	---

1.2 Služba.....	10
-----------------	----

1.2.1 Služba jako závislost na lidech	10
---	----

1.2.2 Služba jako projev náboženské úcty	11
--	----

1.2.3 Služebník jako čestný titul.....	11
--	----

1.2.4. Jazykové rozlišení „otrok“ – „služebník“	12
---	----

2 Metoda: sledování projevů dialektického vztahu mezi svobodou a službou..	13
--	----

III. Dialektický vztah mezi svobodou a službou v rodinném kontextu	15
--	----

1 Jákobova služba u Lášana (Gn 29–30).....	15
--	----

2 Jákobovo setkání s Ezauem po návratu z Cháranu (Gn 32,4 – 33,17).....	15
---	----

3 Metafora služby ve vztahu syna k otci.....	16
--	----

IV. Dialektický vztah mezi svobodou a službou v zahraničně politickém kontextu	18
--	----

1 Izrael a Pelištejci.....	18
----------------------------	----

2 Podmanění Babyloňany jako služba	19
--	----

3 Doba Makabejců.....	20
-----------------------	----

V. Dialektický vztah mezi svobodou a službou ve vnitropolitickém kontextu	21
---	----

1 Exodus	21
----------------	----

2 Kananejské národy	21
---------------------------	----

3 Král v Izraeli.....	22
-----------------------	----

VI. Dialektický vztah mezi svobodou a službou v sociálním kontextu	24
1 Sociální kontext vztahu mezi svobodou a službou ve starověkém Orientu ...	24
1.1 Chammurapi.....	25
1.2 Edikty mišarum a andurarum	25
1.3 Seisachtheia (setřesení břemene).....	26
2 Sociální kontext vztahu mezi svobodou a službou ve starozákonních textech.....	26
2.1 Exodus	27
2.1.1 Obnova původní svobody zadluženého člověka	27
2.1.2 Situace, z nichž předpisy knihy Exodus vycházejí	29
2.1.3 Dobrovolně zvolená závislost otroka na pánovi v knize Exodus	30
2.1.4 Svoboda při poškození zdravotního stavu	30
2.2 Deuteronomium	31
2.2.1 Svoboda, kterou dává otrokům pán (Dt 15,12–18)	31
2.2.2 Dobrovolně zvolená závislost otroka na pánovi v Deuteronomiu.....	32
2.2.3 Svoboda uprchlému otroku.....	32
2.3 Leviticus.....	33
2.3.1 Nepřijatelnost postavení, v němž je bratr bratru otrokem (Lv 25,39–55) ...	34
2.3.2 Vykoupení Izraelity, ekonomicky závislého na cizinci (Lv 25,47–55).....	36
2.3.3 Propuštění otroků v době obléhání Jeruzaléma podle knihy Jeremjáš	37
VII. Sloužit Bohu znamená žít ve svobodě.....	41
1 Teologická motivace sociálních opatření.....	41
2 Deo servire summa libertas.....	42
3 Služba cizincům jako důsledek uctívání cizích bohů.....	44
4 Návrat od otročení cizincům k službě Bohu	44
VIII. Textová a kontextuální pluralita dialektického vztahu mezi svobodou a službou	47
1 Biblická antropologie.....	48
2 Ospravedlnění Izraele a jeho spravedlnost (Dt 6,20–25)	49
3 Teologie služby Bohu	49
4 Zpochybnění otroctví.....	50
5 Eschalogický charakter osvobozujícího jubilea	51
IX. Projevy dialektického vztahu mezi svobodou a službou v novozákonních textech.....	52
1 Aplikace obecně platné zásady v Druhém listu svatého apoštola Petra.....	52
2 Relativizace vztahů mezi otroky a pány ve starověké společnosti.....	52

3 Svoboda k službě druhým.....	54
4 Osvobození pravdou v Janově evangeliu.....	55
5 Osvobození od hříchu, zákona a smrti v listu Římanům.....	55
6 Dialektika svobody a otroctví v listu Galat'ánům	56
7 Souhrn	58
X. Osvobození jako neustále aktuální požadavek	59

Druhá část

**Smysl a hodnota poslušnosti,
k níž vybízejí starozákonní texty**

Gabriela Ivana Vlková

XI. Uvedení do tématu.....	63
1 Poslušnost – její vnímání a hodnocení.....	63
2 Poslušnost ve Starém zákoně.....	65
XII. „Slyšení“ a „naslouchání“ jako prostředek komunikace	67
XIII. Genesis 2–3: příběh o důsledcích „neposlušnosti“	70
1 Úděl člověka podle „zpráv o stvoření“	70
2 První příkaz a příčiny jeho přestoupení	71
3 Shrnutí	74
XIV. Deuteronomium: podmínky pro život v zaslíbené zemi	76
1 Být národem moudrým a rozumným (Dt 4,1–8).....	77
2 Volba života (Dt 30,15–20)	83
3 Shrnutí	91
XV. Mojžíšův zákon: úcta ke svobodě druhého a způsob uplatňování autority lidí.....	94
1 Zásada nezotročovat	94
1.1 Osvobození otroků.....	94
1.2 Solidarita s chudými.....	95
1.3 Vděčnost <i>versus</i> zneužití svobody	96
2 Požadavky kladené na lidskou autoritu.....	96
2.1 Autorita rodičů	97
2.2 Autorita vládců a předáků	99
2.2.1 Soudce a soudní záležitosti (Dt 16,18 – 17,13).....	100

2.2.2 Král (Dt 17,14–20)	104
2.2.3 Lévijský kněz (Dt 18,1–8)	107
2.2.4 Prorok (Dt 18,9–22).....	111
3 Shrnutí	114
XVI. Genesis 12–22: nelehká poslušnost a Abrahámův vzor.....	117
1 Odchod „za lepším“ (Gn 12,1–9)	117
2 Poslušnost ve víře, která nevidí naplnění (Gn 15 –17)	120
3 Poslechne Abraham i tentokrát? (Gn 22,1–19).....	121
4. Shrnutí	125
XVII. Důležité aspekty „poslušnosti“ oceňované v novozákonních textech.....	127
1 Kristova poslušnost a její účinek	127
1.1 Fungující komunikace mezi „Otcem“ a „Synem“	127
1.2 Poslušnost protříbená utrpením	129
1.3 Kristova poslušnost v „plánu spásy“	130
2 Poslušnost Kristových učedníků	132
2.1 Poslouchat Ježíše.....	133
2.2 Nechat se vést Duchem a poslouchat evangelium.....	134
2.4 Důsledky nepřijetí evangelia.....	136
3 Lidé, jimž má být podle Nového zákona prokazována poslušnost	137
3.1 Povinnost sloužit a ochota obětovat se z lásky ke Kristu	138
3.2 Osvědčenost a znalost nauky.....	139
4 Shrnutí	141
XVIII. Cíl biblické poslušnosti	143
Závěr	147
Summary	149
Zkratky	151
Použitá literatura	153
Rejstřík biblických citací	160
Rejstřík citovaných autorů	173
Obsah	175